Dennis-Bocernea Hizmetkâr Liderlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dennis-Bocernea Hizmetkâr Liderlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19643

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dennis-Bocernea Hizmetkâr Liderlik Ölçe?i, hizmetkâr liderlik davran??lar?n? ve özelliklerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçe?in Türkiye adaptasyonu ve psikometrik özellikleri, Aslan ve Özata (2011) taraf?ndan sa?l?k çal??anlar? örnekleminde incelenmi?tir. Bu çal??ma, orijinal Dennis-Bocernea ölçe?inin kültürel geçerli?ini sa?lamay? ve Türk yönetim ba?lam?nda kullan?labilirli?ini tespit etmeyi amaçlam??t?r. Ölçek, liderlik alan?nda çal??an ara?t?rmac?lar ve uygulay?c?lar için liderlerin astlar?na kar?? sergiledi?i destekleyici, geli?tirici ve etik odakl? davran??lar? de?erlendirmede temel bir araç sunar.

Anahtar Kelimeler

Hizmetkâr liderlik, liderlik ölçe?i, Dennis-Bocernea, ?ebnem Aslan, psikometrik özellikler, sa?l?k çal??anlar?, organizasyonel davran??.

Yazarlar

?ebnem Aslan, Mehmet Özata (Türkçe Adaptasyon ve Geçerlik/Güvenirlik Çal??mas?).

Amaç

Dennis-Bocernea Hizmetkâr Liderlik Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin alg?lanan hizmetkâr liderlik düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, liderlerin öncelikle astlar?n?n ihtiyaçlar?na odaklanma, onlar? geli?tirme ve topluma hizmet etme gibi temel hizmetkâr liderlik prensiplerini ne ölçüde benimsedi?ini belirlemeye yard?mc? olur.

Ölçe?in Türkiye'deki adaptasyon çal??mas?, özellikle sa?l?k sektörü gibi yo?un insan ili?kilerine dayal? ve stresli ortamlarda liderlik yakla??mlar?n?n etkisini incelemek üzere tasarlanm??t?r. Bu sayede, Türk organizasyonlar?nda hizmetkâr liderlik modelinin yayg?nl???n? ve sonuçlar?n? bilimsel olarak analiz etmek mümkün hale gelmi?tir.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, Robert Greenleaf'?n kavramla?t?rd??? Hizmetkâr Liderlik modelidir. Bu model, liderli?i bir güç ve kontrol mekanizmas? yerine, astlar?n geli?imini ve ba?ar?s?n? önceliklendiren etik bir sorumluluk olarak tan?mlar. Hizmetkâr liderlik, genellikle ?u temel boyutlar? içerir:

Fedakârl?k ve Empati: Liderin astlar?n?n duygusal ve ki?isel ihtiyaçlar?na duyarl?l???.
Geli?im ve Büyümeyi Te?vik Etme: Astlar?n potansiyellerini gerçekle?tirmeleri için destek sa?lama.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Toplulu?a Hizmet: Organizasyonel amaçlar?n ötesinde daha geni? bir toplumsal fayda sa?lama oda??.
Öz fark?ndal?k ve Etik Davran??: Liderin kendi de?erlerini ve davran??lar?n?n etkilerini anlamas?.

Dennis-Bocernea modeli, bu karma??k yap?y? sistematik olarak de?erlendirilebilir alt faktörlere ay?rarak, liderlik davran??lar?n?n spesifik bile?enlerinin ölçülmesine olanak tan?r. Bu psikometrik yakla??m, hizmetkâr liderli?in örgütsel ba?l?l?k, i? tatmini ve performans üzerindeki etkilerini incelemek için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Aslan ve Özata (2011) taraf?ndan gerçekle?tirilen geçerlik ara?t?rmas?, ölçe?in Türk kültürüne uygunlu?unu ve ölçmek istedi?i yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçüp ölçmedi?ini (yap? geçerlik) tespit etmeyi amaçlam??t?r. Çal??mada, genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in orijinal faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad??? incelenmi?tir.

Geçerlik analizleri, ölçek maddelerinin hizmetkâr liderlik yap?s? alt?nda anlaml? bir ?ekilde grupland???n? ve teorik beklentilerle uyumlu oldu?unu göstermeyi hedefler. Elde edilen bulgular, ölçe?in teorik yap?y? temsil etme yetene?inin yüksek oldu?unu destekledi?i takdirde, ölçek Türkiye'deki ara?t?rmalar için geçerli kabul edilir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in ölçümlerinin tutarl?l???n? ifade eder. Aslan ve Özata (2011) çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek amac?yla yayg?n olarak Cronbach Alfa katsay?s? kullan?lm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Her ne kadar spesifik güvenirlik katsay?lar? kaynakta belirtilmemi? olsa da, ba?ar?l? bir adaptasyon çal??mas? için genellikle 0.70 ve üzeri Alfa de?erleri beklenmektedir. Bu güvenirlik analizleri, ölçe?in farkl? zamanlarda ve farkl? ko?ullarda tutarl? sonuçlar üretti?ini kan?tlayarak, ara?t?rma sonuçlar?n?n sa?laml???n? art?r?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek için hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri uygulanm??t?r. AFA, ölçek maddelerinin temelindeki boyutlar? ke?fetmek için kullan?l?rken, DFA ise ölçe?in orijinal geli?tiricileri olan Dennis ve Bocernea taraf?ndan önerilen teorik yap?n?n Türk örnekleminde ne ölçüde do?ruland???n? test etmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ba?ar?l? bir faktör analizi, hizmetkâr liderli?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk kültüründe de geçerli oldu?unu ve ölçek maddelerinin ilgili faktörlere yüksek yükler verdi?ini ortaya koyar. Bu analizler, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü ve bilimsel sa?laml???n? teyit etmek aç?s?ndan merkezi bir rol oynamaktad?r.

Ölçme Arac?

Bu ölçek, hizmetkâr liderlik davran??lar?n? ölçmek üzere tasarlanm?? bir öz bildirim arac?d?r.

Test Type: Geli?tirme (Türkçe Adaptasyon ve Psikometrik ?nceleme)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?r (kaynakta derecelendirme detay? belirtilmemi?tir, ancak standart psikometrik uygulamad?r).

Language Available: Türkçe

Population Group: Çal??anlar, özellikle organizasyonlarda çal??an profesyoneller.

Age Group: Yeti?kinler (Çal??ma hayat?nda aktif olan bireyler).

Population Details: Aslan ve Özata (2011) çal??mas?nda örneklem, hastane ve sa?l?k kurulu?lar?nda görev yapan sa?l?k çal??anlar?ndan olu?maktad?r.

Test Methodology: Kat?l?mc?lardan, liderlerinin davran??lar?n? de?erlendirmeleri istenen maddelerden olu?ur. Cevaplar, genellikle 5'li veya 7'li Likert ölçe?i üzerinde derecelendirilir.

Anahtar Kelimeler

Liderlik, örgütsel psikoloji, adaptasyon, geçerlik analizi, güvenirlik, sa?l?k sektörü, yönetim ve ekonomi, faktör analizi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: sebnemaslan27@hotmail.com (Sorumlu Yazar: ?ebnem Aslan)

Correspondence Address: Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Kullan?m izinleri ve olas? ücretler için sorumlu yazar ?ebnem Aslan ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test Y?l? (Adaptasyon): 2011 (Aslan & Özata taraf?ndan yay?nlanan geçerlik ve güvenirlik çal??mas? y?l?).

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: dennis-bocernea-hizmetkar-liderlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Aslan, ?., & Özata, M. (2011). Sa?l?k çal??anlar?nda hizmetkâr liderlik: Dennis-Winston ve Dennis-Bocernea Hizmetkâr Liderlik Ölçeklerinin geçerlik ve güvenirlik ara?t?rmas?. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi* , *18*(1), 139-154.

Dennis-Bocernea Hizmetkâr Liderlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?in madde içerikleri, kaynak metinde do?rudan sa?lanmam??t?r. Maddeler için Aslan & Özata (2011) referans?na veya sorumlu yazar ?ebnem Aslan'a ba?vurulmas? gerekmektedir. Sa?lanan PDF dosyas?n?n incelenmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM